

Mao Tsetung

Om 2. verdenskrig

Oktober

MAO TSETUNG
Om 2. verdenskrig

*Artikler i utvalg
fra 1938 til 1945*

Forlaget Oktober A/S
Oslo 1977

Mao Tsetung
Om 2. verdenskrig
Artikler i utvalg fra 1938 til 1945
Oversatt etter «Selected Works of Mao Tsetung», Volumes II, III,
Foreign Languages Press, Peking 1967.

© Forlaget Oktober A/S 1977

1. opplag, juni 1977, 5000

Trykt i offset hos A/S Duplotrykk, Oslo 1977

ISBN 82-7094-161-1

Innhold

Vi kjemper for varig fred. Fra «Om den langvarige krigen» mai 1938	7
Intervju med en korrespondent for Det nye Kina (Hsinhua) om den internasjonale situasjonen	
1. september 1939.	10
Sovjetunionen og hele menneskeheten har samme interesser	
28. september 1939.	16
Stalin, venn av det kinesiske folket	
20. desember 1939	25
✓ Om den internasjonale enhetsfronten mot fascismen	
23. juni 1941	27
Vendepunktet i den andre verdenskrigen	
12. oktober 1942	28
Til feiringa av tjuefemårsdagen for Oktoberrevolusjonen	
6. november 1942	33
De to skjebnene som står åpne for Kina	
23. april 1945	34
Situasjonen internasjonalt og innenlands. Fra «Om koalisjonsregjeringa»	
24. april 1945	37
Spørsmålet om utenrikspolitikken. Fra «Om koalisjons- regjeringa»	
24. april 1945	40
Om faren ved Hurley-politikken	
12. juni 1945	43
Telegram til kamerat William Z. Foster	
29. juli 1945	45
Den siste runden med de japanske inntrengerne	
9. august 1945	47

Forord fra forlaget

I dette heftet finner du et utvalg artikler av Mao Tsetung fra 1938 til 1945 der han behandler 2. verdenskrig, i første rekke den internasjonale situasjonen og utviklinga av den. Utvalget er gjort av forlaget. Artiklene er henta fra Mao Tsetungs Verker i utvalg, bind II og III, og er oversatt fra den engelske utgava, Peking 1967.

Fra de større verkene «Om den langvarige krigen», mai 1938 og «Om koalisjonsregjeringa» er det tatt med utdrag. De øvrige artiklene i heftet er gjengitt i sin helhet.

Oslo, mai 1977

Utdrag fra **Om den langvarige krigen ***

mai 1938

VI KJEMPER FOR VARIG FRED

57. Den langvarige karakteren som Kinas anti-japanske krig har, henger uløselig sammen med kampen for evig fred i Kina og i hele verden. Det har aldri vært en historisk periode som den som er nå, hvor krigen er så nær varig fred. I flere tusen år etter at klassene oppsto, har livet til menneskeheten vært fullt av kriger. Hver nasjon har utkjempa utallige kriger, enten innafor landet sjøl eller med andre nasjoner. I den imperialistiske epoken i det kapitalistiske samfunnet blir krigen ført i en særskilt omfattende målestokk og med en særegen hensynsløshet. Den første store imperialistiske krigen for tjue år siden var den første av det slaget i historia. Men den er ikke den siste. Bare den krigen som har starta nå, nærmer seg det å være den siste krigen. Det vil si, den nærmer seg en varig fred for menneskeheten. På dette tidspunktet har en tredjedel av verdens befolkning gått med i krigen. Se! Italia, så Japan, Abessinia, så Spania, så Kina. Befolkninga i de landa som er i krig, går nesten opp i 600 millioner, eller nesten en tredjedel av den samla befolkninga i verden. Kjennetegna ved den krigen som er nå er at den er uavbrutt og at den nærmer seg evig fred.

Hvorfor er den uavbrutt? Etter å ha angrepet Abessinia, gikk Italia til angrep på Spania, og Tyskland gikk med. Så gikk Japan til angrep på Kina. Hva kommer så til å skje? Uten tvil vil Hitler ta opp kampen med stormaktene. «Fascisme er krig»¹ — dette er fullstendig riktig. Det kommer ikke til å skje noe brudd i utviklinga av den nåværende krigen til en

* Dette er en serie forelesninger som kamerat Mao Tsetung holdt fra 26. mai til 3. juni 1938 i Yenans forening for studier av motstandskrigen mot Japan. (Utgitt som bok fra Forlaget Oktober i 1976.)

verdenskrig. Menneskeheten vil ikke klare å unngå den katastrofen krigen er. Hvorfor sier vi da at den krigen som er nå, er nær varig fred? Den nåværende krigen er resultatet av utviklinga av den allmenne krise i verdenskapitalismen som starta med den første verdenskrigen. Den allmenne krise driver de kapitalistiske landa inn i en ny krig, og driver framfor alt de fascistiske landa inn i nye krigseventyr. Vi kan forutse at denne krigen ikke kommer til å redde kapitalismen, men at den vil framskynde sammenbruddet av den. Den vil ha større omfang og bli mer hensynsløs enn krigen for tjue år siden, alle nasjoner vil uunngåelig bli trukket inn, den vil vare svært lenge og menneskeheten vil lide mye. Men på grunn av Sovjetunionens eksistens og den voksende politiske bevisstheten hos verdens folk, vil det ut fra denne krigen utvilsomt vokse fram store revolusjonære kriger som kjemper mot alle kontrarevolusjonære kriger. Det er dette som gir denne krigen karakteren av en kamp for varig fred. Sjøl om det seinere skulle komme enda en periode med krig, vil varig verdensfred ikke være langt borte. Når menneskene først har avskaffa kapitalismen, vil de nå epoken med varig fred, og da vil det ikke lenger være noe behov for krig. Da vil en verden ha behov for hærer, krigsskip, militærfly eller giftgass. Etter dette og for all framtid vil menneskeheten aldri oppleve krig igjen. De revolusjonære krigene som allerede har starta, er del av krigen for varig fred. Krigen mellom Kina og Japan, to land med en samla befolkning på over 500 millioner, vil ha en viktig plass i denne krigen for varig fred. Og resultatet av den vil bli frigjøring for den kinesiske nasjonen. Framtidas frigjorte nye Kina vil ikke kunne skilles fra framtidas nye frigjorte verden. Følgelig får vår motstandskrig mot Japan karakteren av en kamp for varig fred.

58. Historia viser at vi kan dele opp kriger i to slag, rettferdige og urettferdige. Alle kriger som er progressive, er rettferdige, og alle kriger som hindrer framskrittet, er urettferdige. Vi kommunister går imot alle urettferdige kriger som hindrer framskrittet. Men vi går ikke imot progressive, rettferdige kriger. Vi kommunister nøyer oss ikke bare med ikke å gå imot rettferdige kriger, vi tar aktivt del i dem. Når det gjelder urettferdige kriger, så er den første verdenskrigen et eksempel der begge sidene kjempa for imperialistiske interesser. Derfor gikk kommunistene over hele verden imot denne krigen med fasthet. Måten å gå imot en krig av dette slaget på er å gjøre alt som er mulig for å hindre den før den bryter ut og når den først bryter ut, alltid å kjempe mot krigen med krig, kjempe mot urettferdig krig med rettferdig krig, der det er mulig. Japans krig er en urettferdig krig som hindrer framskrittet. Og verdens folk, innbefatta det japanske folket, burde kjempe mot den og kjemper

mot den. I landet vårt har folket og regjeringa, det kommunistiske partiet og Kuomintang, alle løfta rettferdighetens fane i den nasjonale revolusjonære krigen mot aggresjonen. Krigen vår er hellig og rettferdig, den er progressiv og målet er fred. Målet er fred ikke bare i ett land, men over hele verden, ikke bare midlertidig, men varig fred. For å oppnå dette målet må vi føre en kamp på liv og død, være rede til ethvert offer, holde ut til slutten og aldri stanse før målet er nådd. Uansett hvor store ofrene er og uansett hvor lang tid det trengs for å oppnå det, ligger en ny verden med evig fred og lys allerede klar foran oss. Vår tru på å føre denne krigen er basert på det nye Kina og den nye verden med varig fred og lys som vi kjemper for. Fascisme og imperialismen ønsker å gjøre krigen evig, men vi ønsker å gjøre slutt på den i ei ikke altfor fjern framtid. Det store flertallet av menneskeheten bør anstrenge seg til det ytterste for å nå dette målet. Kinas 450 millioner folk utgjør en fjerdedel av verdens befolkning. Hvis de ved samla innsats styrter den japanske imperialismen og skaper et nytt Kina med frihet og likhet, vil de med sikkerhet yte et kolossalt bidrag til kampen for varig verdensfred. Dette er ikke noe forgjeves håp. For hele verden nærmer seg dette punktet i den samfunnsmessige og økonomiske utviklinga si. Og forutsatt at flertallet av menneskeheten arbeider sammen, vil vi med sikkerhet nå målet vårt om en del tiår.

NOTER

1. «Fascisme er tøylesløs sjåvinisme og erobningskrig», sa kamerat Georgi Dimitrov i beretninga si til Den kommunistiske internasjonalens 7. verdenskongress i august 1935. Beretninga hadde tittelen «Den fascistiske offensiven og oppgavene til Den kommunistiske internasjonalen». I juli 1937 utga kamerat Dimitrov en artikkel med tittelen «Fascisme betyr krig»

Intervju med en korrespondent for Det Nye Kina (Hsinhua) om den internasjonale situasjonen.

1. september 1939

Korrespondent: Hvilken betydning har ikke-angrepspakta mellom Sovjetunionen og Tyskland?¹

Mao Tsetung: Den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta er resultat av den voksende sosialistiske styrken til Sovjetunionen og av fredspolitikken som den sovjetiske regjeringa har fulgt så iherdig. Pakta har knust intrigene som det internasjonale borgerskapet, representert ved Chamberlain og Daladier, har brukt for å prøve å få i gang krig mellom Sovjetunionen og Tyskland. Den har brutt den tysk-italiensk-japanske anti-kommunistiske blokkas omringing av Sovjetunionen, styrka freden mellom Sovjetunionen og Tyskland og sikra framgang for den sosialistiske oppbygginga i Sovjetunionen. I Østen er den et slag mot Japan og til hjelp for Kina, den styrker stillinga for de kreftene i Kina som gjør motstand mot Japan og er et slag mot dem som vil kapitulere. Alt dette gir grunnlag for å hjelpe folket over hele verden til å vinne frihet og frigjøring. Dette er den fulle politiske betydninga av den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta.

Spørsmål: Noen mennesker innser ennå ikke at den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta er et resultat av at de engelsk-fransk-sovjetiske forhandlingene brøt sammen, men trur at den sovjetisk-tyske pakta var årsak til sammenbruddet. Kunne du være så snill å forklare hvorfor de engelsk-fransk-sovjetiske forhandlingene mislyktes?

Svar: Forhandlingene mislyktes rett og slett fordi regjeringene i Storbritannia og Frankrike ikke var oppriktige. De siste åra har det reaksjonære internasjonale borgerskapet, og først og fremst det britiske og franske, konsekvent fulgt den reaksjonære politikken med «ikke-innblanding» overfor angrep fra det fascistiske Tyskland, Italia og Japan.

Hensikten med dette er å se gjennom fingrene med angrepskriger og tjene på dem. Derfor avsto Storbritannia og Frankrike blankt Sovjetunionens gjentatte forslag om en ekte front mot aggresjonen. De sto på sidelinja og inntok et «ikke-innblandings»-standpunkt, og så gjennom fingrene med tysk, italiensk og japansk aggresjon. Målet deres var å tre fram og gå imellom når de krigførende partene hadde slitt hverandre ut. Mens de fulgte denne reaksjonære linja, ofra de halve Kina til Japan, og hele Etiopia, Spania, Østerrike og Tsjekkoslovakia til Italia og Tyskland.² Så ville de ofre Sovjetunionen. Denne planen blei klart avslørt i de engelsk-fransk-sovjetiske forhandlingene nylig. De varte i mer enn fire måneder, fra 15. april til 23. august, og Sovjetunionen la for dagen uhyre stor tålmodighet. Men Storbritannia og Frankrike avviste prinsippet om likhet og gjensidighet fra begynnelse til slutt. De krevde at Sovjetunionen skulle sørge for å verne sikkerheten deres, men nekta å gjøre det samme for Sovjetunionen og de små baltiske statene, som for å la det være igjen en åpning som Tyskland kunne angripe gjennom. Og de nekta også å tillate sovjetiske tropper å marsjere gjennom Polen for å kjempe mot angriperen. Det var derfor forhandlingene brøt sammen. I mellomtida ga Tyskland til kjenne at det var villig til å slutte med virksomheten sin mot Sovjetunionen og oppgi den såkalte Avtalen mot Den kommunistiske internasjonale,³ og godkjente at de sovjetiske grensene ikke kunne krenkes. Derfor blei den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta slutta. «Ikke-innblandings»-politikken som den internasjonale reaksjonen, og først og fremst den engelsk-franske, har fulgt, er ei linje for å «sitte på fjelltoppen og se på at tigrene slåss», det er rett og slett ei imperialistisk linje for å vinne fordeler på bekostning av andre. Denne linja blei innleda da Chamberlain tiltrådte, nådde høydepunktet med München-avtalen i september i fjor og brøt endelig sammen under de engelsk-fransk-sovjetiske forhandlingene nylig. Fra nå vil situasjonen uunngåelig utvikle seg til direkte strid mellom de to store imperialistiske blokkene, den engelsk-franske blokka og den tysk-italienske blokka. Som jeg sa i oktober 1938 på det sjette plenumsmøtet til den sjette sentralkomiteen i partiet vårt: «Det uunngåelige resultatet av Chamberlains politikk kommer til å bli som å løfte en svær stein bare for å slippe den på sine egne tær.» Chamberlain starta med det målet for øyet å skade andre, bare for å ende med å ødelegge seg sjøl. Dette er den utviklingsloven som styrer all reaksjonær politikk.

Spørsmål: Hvordan vil den nåværende situasjonen utvikle seg etter ditt syn?

Svar: Den internasjonale situasjonen har alt gått inn i en ny fase. Den

ensidige situasjonen i den andre imperialistiske verdenskrigen som har vært ei god stund, med andre ord, situasjonen der ei gruppe imperialiststater angriper, mens ei anna holder seg i ro og ser på som et resultat av «ikke-innblandings»-politikken, vil uunngåelig bli avløst av en situasjon med altomfattende krig når det gjelder Europa. Den andre imperialistiske krigen har gått inn i et nytt utviklingstrinn.

I Europa er en imperialistisk krig i stor målestokk truende nær mellom den tysk-italienske og den engelsk-franske imperialistiske blokka, som kjemper om herredømme over folka i koloniene. I denne krigen kommer begge de krigførende partene til å erklære frekt at deres egen sak er rettferdig og at motstanderens sak er urettferdig, for å villlede folk og vinne støtte i opinionen. I virkeligheten er dette svindel. Begge sider har imperialistiske mål, begge slåss for herredømme over kolonier og halvkolonier og for innflytelsesområder, og begge fører en røverkrig. For tida slåss de om Polen, Balkanhalvøya og Middelhavskysten. Denne krigen er slett ikke noen rettferdig krig. De eneste rettferdige krigene er kriger som ikke blir ført for rov, frigjøringskriger.

Kommunister vil ikke under noen omstendigheter støtte noen røverkrig. Men de vil stå tappert fram og støtte alle rettferdige frigjøringskriger som ikke blir ført for rov, og de vil stå i spissen for kampen. Chamberlain og Daladier bruker trusler og bestikkelser, og de sosialdemokratiske partia som er tilslutta Den andre internasjonale blir splitta. En del, det reaksjonære øvre sjiktet, følger den samme gamle ulykksalige vegen som under den første verdenskrigen, og står klart til å støtte den nye imperialistiske krigen. Men en annen del kommer til å slutte seg sammen med kommunistene og danne en folkefront mot krig og fascisme. Chamberlain og Daladier følger i fotefara til Tyskland og Italia og blir mer og mer reaksjonære, de benytter seg av mobiliseringa til krigen til å basere statsstrukturen i landa sine på et fascistisk grunnlag og til å militarisere økonomien. Kort sagt forbereder de to store imperialistiske blokkene seg febrilsk på krig, og millioner av mennesker står overfor fare for masseslakt. Dette vil helt sikkert vekke motstandsørslar i massene. I Tyskland eller i Italia, Storbritannia eller Frankrike, eller hvor som helst i Europa eller i verden som helhet, må folket reise seg og kjempe mot den imperialistiske krigen på alle mulige måter hvis de ikke vil bli brukt som kanonføde for imperialistene.

Foruten disse to store blokkene er det ei tredje blokk i den kapitalistiske verden. Den er leda av USA og omfatter flere sentral-amerikanske og sør-amerikanske land. I sin egen interesse vil ikke denne blokka gå med i krigen ennå. I nøytralitetens navn avstår USA-

imperialismen foreløpig fra å slutte seg til noen av de krigførende partene, for å kunne komme inn på valplassen seinere og kjempe om ledelsen for den kapitalistiske verden. Det at borgerskapet i USA ennå ikke er klart til å kaste fra seg demokratiet og en innenlandsk fredsøkonomi, er gunstig for fredsørsla i verden.

Den japanske imperialismen er hardt ramma av den sovjetisk-tyske pakta og står foran ei framtid som er tynga av enda større vansker. Militaristene overveier et forbund med Tyskland og Italia for å vinne full kontroll over Kina, trenge inn i Sørøst-Asia og kaste ut Storbritannia, USA og Frankrike fra Østen. På den andre sida ville en del av borgerskapet foretrekke å gjøre innrømmelser til Storbritannia, USA og Frankrike for å få samla seg om å plyndre Kina. I dag er det en sterk tilbøyelighet til å inngå forlik med Storbritannia. De britiske reaksjonære vil tilby Japan å dele Kina med seg pluss finansiell og økonomisk hjelp. Til gjengjeld vil Japan måtte tjene som vaktbikkje for britiske interesser i Østen, undertrykke den nasjonale frigjøringsørsla i Kina og binde Sovjetunionen. Uansett hva som skjer vil derfor Japans grunnleggende mål, å erobre Kina, aldri forandre seg. Sjansen for at Japan skal sette i verk storstilte militære frontoffensiver i Kina, er kanskje ikke særlig stor, men Japan vil trappe opp den politiske offensiven sin med å «bruke kinesere til å kue kinesere»⁴, og den økonomiske plyndringa av Kina med å «nære krigen med krigens midler»⁵, mens det fortsetter med de rasende «opprensknings»-kampanjene⁶ i de okkuperte områdene. Dessuten vil det arbeide gjennom Storbritannia for å tvinge Kina til å overgi seg. I et gunstig øyeblikk vil det foreslå et Østens München og med noen forholdsvis store innrømmelser som agn, vil det prøve å lokke og hundse Kina til å godta sine vilkår for å overgi seg, slik at det skal nå målet med å legge Kina under seg. Uansett hvilke forandringer herskerklassen i Japan gjør i regjeringa, så vil dette imperialistiske målet forbli uendra helt til det japanske folket reiser seg til revolusjon.

Utafor den kapitalistiske verden er det en verden av lys, det sosialistiske Sovjetunionen. Den sovjetisk-tyske pakta setter Sovjetunionen i stand til å gi større hjelp til verdensørsla for fred og til Kina i motstandskampen mot Japan.

Dette er mi vurdering av den internasjonale situasjonen.

Spørsmål: Hvordan er utsiktene for Kina under disse forholda?

Svar: Det er to muligheter. Den ene er utholdenhet i motstanden, og enhet og framgang, som vil bety nasjonal foryngelse. Den andre er kompromiss, splittelse og tilbakegang, som vil bety nasjonal underkuing.

I den nye internasjonale situasjonen når Japan møter økte vansker og

Kina avslår fast å slutte forlik, vil stadiet med strategisk tilbaketrekning ta slutt for oss og stadiet med strategisk dødpunkt vil begynne. I dette siste stadiet skal vi forberede mot-offensiven.

Men dødpunkt langs fronten betyr det motsatte av dødpunkt bak fiendens linjer. Når det oppstår dødpunkt langs frontlinjene, vil kampen bak fiendens linjer bli heftig. Derfor vil de storstilte «opprensknings»-kampanjene som fienden har ført i de okkuperte områdene — hovedsaklig i Nord-Kina — siden Wuhan falt, ikke bare fortsette, men bli forsterka fra nå. Videre, siden fiendens viktigste politikk i dag består i det politiske angrepet med å «bruke kinesere til å kue kinesere» og i det økonomiske angrepet med å «nære krigen med krigens midler», og siden Det fjerne østens München er målet for den britiske politikken i Østen, vil faren for at storparten av Kina blir overgitt og for indre splittelse øke voldsomt. Kina er ennå mye svakere enn fienden, og med mindre hele landet forener seg i en energisk kamp, vil det ikke være i stand til å bygge opp styrke til motoffensiven.

Derfor er den viktigste oppgava for landet vårt fortsatt utholdenhet i krigen, og det må ikke forekomme noen avslapping.

Det er heva over tvil at Kina absolutt ikke må gi slipp på den sjansen som fins nå eller ta en gal beslutning, men må ta et fast politisk standpunkt.

Med andre ord: For det første må Kina holde fast på standpunktet med motstand mot Japan og kjempe mot alle skritt i retning av forlik. Det må rettes beslutsomme slag mot alle åpne eller fordekte Wang Ching-wei-er. Kina må fast avslå alle lokketoner, enten de kommer fra Japan eller fra Storbritannia, og må aldri bli med på noe Østens München.

For det andre må Kina holde fast på standpunktet med enhet og kjempe mot alle skritt i retning av splittelse. Det må opprettholdes streng vaksomhet mot alle slike skritt, enten de stammer fra de japanske imperialistene, fra andre fremmede land eller fra dem som vil kapitulere her hjemme. All indre strid som kan skade motstandskrigen må bli holdt strengt tilbake.

For det tredje må Kina holde fast på standpunktet for framskritt og kjempe mot all tilbakegang. Om det er på det militære, politiske, finansielle eller økonomiske området, eller i partisaker, eller på kultur- eller utdanningsområdet, eller i massebevegelsen, må all teori, alle institusjoner, alle tiltak som skader krigføringa bli undersøkt på ny og endra virkningsfullt for å tjene motstandskrigen.

Hvis alt dette blir gjort, vil Kina være i stand til effektivt å bygge opp styrken sin til motoffensiven.

Fra nå av må hele landet gjøre «forberedelse til motoffensiven» til hovedoppgava si i motstandskrigen.

I dag er det nødvendig på den ene sida å støtte forsvaret langs frontlinjene itherdig og gi kraftig hjelp til kampene bak fiendens linjer, og på den andre sida å innføre politiske, militære og andre forbedringer og bygge opp en voldsom styrke, slik at hele krafta i nasjonen kan bli kasta inn i en stortilt motoffensiv for å vinne tilbake de tapte landområdene våre når øyeblikket kommer.

NOTER

1. Ikke-angrepspakta mellom Sovjetunionen og Tyskland blei underskrevet 23. august 1939.

2. Med hjelp og støtte fra «ikke-innblandings»-politikken til den britiske og den franske regjeringa, gjorde det fascistiske Tyskland og Italia ei rekke aggresjonshandlinger og oppnådde det de ville. Italia åpna den væpna aggresjonen mot Abessinia (nå: Etiopia — *Red.*) i oktober 1935 og okkuperte hele landet i mai 1936. I juli 1936 satte Tyskland og Italia i gang felles væpna innblanding i de indre forholda i Spania og støtta fascisten Franco i opprøret mot folkefront-regjeringa. Etter en langvarig krig mot de tyske og italienske intervensjonistene og opprørsstyrkene til Franco blei folkefront-regjeringa slått i mars 1939. Tyske tropper okkuperte Østerrike i mars 1938 og gikk inn i Sudet-området i Tsjekkoslovakia i oktober. I mars 1939 blei hele Tsjekkoslovakia satt under tysk okkupasjon.

3. Avtalen mot Den kommunistiske internasjonale blei slutta mellom Japan og Tyskland i 1936. Italia slutta seg til i november 1937.

4. «Bruke kinesere til å kue kinesere» var et skummelt knep som de japanske imperialistene brukte i angrepet på Kina. For å skape splittelse i Kina bearbeidet de ulike kinesiske elementer for å få dem til å virke som talerør for seg. Etter at krigen brøt ut brukte de ikke bare den åpent pro-japanske klikken i Kuomintang med Wang Ching-wei i spissen, de brukte også klikken til Chiang Kai-shek for å hindre det kommunistiske partiet, som var mest besluttomt i motstanden mot Japan. I 1939 slutta de å angripe Chiang Kai-shek og oppmuntra den anti-kommunistiske virksomheten hans.

5. «Å nære krigen med krigens midler» viser til Japans politikk som gikk ut på å plyndre de okkuperte områdene i Kina hensynsløst for å dekke utgiftene til angrepskrigen sin.

6. «Opprensknings»-kampanjene var den omskrivninga de japanske angriperne brukte om den barbariske politikken med tresidig råskap — brenn alt, drep alt og røv alt.

Sovjetunionen og hele menneskeheten har samme interesser

28. september 1939

Nå som 28-årsjubileet for den store sosialistiske Oktoberrevolusjonen nærmer seg, har den kinesisk-sovjetiske kulturforeninga bedt meg om en artikkel. På grunnlag av mine egne iakttakelser vil jeg gjerne klargjøre noen problem som gjelder Sovjetunionen og Kina. For de problema blir diskutert av folket i Kina i dag, og tydeligvis har en ennå ikke nådd fram til noen endelig slutning. Det kan være til noe hjelp om jeg bruker dette høvet til å legge fram mitt syn, slik at de som er opptatt av krigen i Europa og av kinesisk-sovjetiske forbindelser kan tenke over det.

Noen mennesker sier at Sovjetunionen ikke ønsker at verden skal fortsette å ha fred, fordi det har fordel av at en verdenskrig bryter ut, og at *denne* krigen blei framskynda av at Sovjetunionen slutta ei ikke-angrepspakt med Tyskland istedenfor ei pakt om gjensidig hjelp med Storbritannia og Frankrike. Jeg mener dette synet er uriktig. Sovjetunionens utenrikspolitikk har gjennom svært lang tid vært en konsekvent fredspolitikk, ei politisk linje grunna på de faste bånda mellom egne interesser og interessene til det overveldende flertallet av menneskeheten. Sovjetunionen har alltid trengt fred for sin egen sosialistiske oppbygging, har alltid trengt å styrke de fredelige forbindelsene sine med andre land og hindre en anti-sovjetisk krig. For verdensfredens skyld har Sovjetunionen også hatt bruk for å stagge aggresjonen fra de fascistiske landa, tøyte krigshissinga fra de såkalte demokratiske landa og sinke utbruddet av imperialistisk verdenskrig så lenge som mulig. Sovjetunionen har lenge ofra mye krefter for verdensfredens sak. For eksempel har det slutta seg til Folkeforbundet,¹ undertegna avtaler om gjensidig hjelp med Frankrike og Tsjekkoslovakia² og prøvde hardt å

inngå sikkerhetsavtaler med Storbritannia og alle andre land som kunne være villige til å bevare freden. Etter at Tyskland og Italia sammen gikk inn i Spania og da Storbritannia, USA og Frankrike knesatte ei politisk linje som i navnet gikk ut på «ikke-innblanding», men i virkeligheten så gjennom fingrene med angrepet, gikk Sovjetunionen mot «ikke-innblandings»-politikken og ga de spanske republikanske styrkene aktiv hjelp i motstanden mot Tyskland og Italia. Etter at Japan gikk inn i Kina, slo de sammen tre stormaktene inn på den samme «ikke-innblandings»-politikken. Da slutta Sovjetunionen ei ikke-angrepspakt med Kina og ga i tillegg Kina aktiv hjelp i motstandskampen. Da Storbritannia og Frankrike så gjennom fingrene med Hitlers aggresjon og ofra Østerrike og Tsjekkoslovakia, sparte ikke Sovjetunionen noen anstrengelser for å blottstille de uhyggelige måla for München-politikken og la fram forslag for Storbritannia og Frankrike om å hindre videre aggresjon. Da Polen blei brennpunktet på våren og sommeren i år og det var på hengende håret at verdenskrigen skulle bryte ut, forhandla Sovjetunionen med Storbritannia og Frankrike i over fire måneder, til tross for Chamberlains og Daladiers fullstendige mangel på oppriktighet, i et forsøk på å få slutta en avtale om gjensidig hjelp for å hindre krigsutbruddet. Men alle disse forsøka blei stansa av den imperialistiske politikken til regjeringene i Storbritannia og Frankrike. Det var ei linje som gikk ut på å se gjennom fingrene med krigen, hisse til den og spre den, slik at verdensfredens sak til slutt ikke vant fram og verdenskrigen brøt ut. Regjeringene i Storbritannia, USA og Frankrike hadde ikke noe ekte ønske om å hindre denne krigen, tvert imot, de hjalp til med å få den i gang. Da de avslo å nå fram til enighet med Sovjetunionen og avslo å slutte en virkelig effektiv avtale om gjensidig hjelp grunna på likeverd og gjensidighet, beviste de at de ikke ønska fred, men krig. Alle veit at i verden i dag betyr det å avvise Sovjetunionen det samme som å avvise freden. Til og med Lloyd George, den typiske representanten for det britiske borgerskapet, veit dette.³ Det var under disse omstendighetene og da Tyskland gikk med på å slutte med de anti-sovjetiske handlingene sine, gå fra avtalen mot Den kommunistiske internasjonale og anerkjenne at de sovjetiske grensene var ukrenkelige, at den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta blei undertegna. Planene til USA, Storbritannia og Frankrike gikk ut på å egge Tyskland til å angripe Sovjetunionen, slik at de sjøl kunne «sitte på fjelltoppen og se på at tigrene slåss». Så kunne de komme ned og ta over når Sovjetunionen og Tyskland hadde slitt hverandre ut. Den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta knuste denne sammensvergelsen. Ved å overse dette komplottet og intrigene til de engelsk-

franske imperialistene som så gjennom fingrene med og egga til krig og framskynda en verdenskrig, har noen av landsmennene våre i virkeligheten blitt lurt av den sukkersøte propagandaen til disse renkesmedene. Disse listige politikerne var ikke det minste interesserte i å stagge aggresjonen mot Spania, mot Kina, eller mot Østerrike og Tsjekkoslovakia. Tvert imot, de så gjennom fingrene med aggresjonen og egga til krig. Slik spilte de samme rolle som fiskeren i ordspråket, han som satte bekkasinen* og muslingen opp mot hverandre og så benytta seg av begge to. De framstilte sine egne handlinger i vakre vendinger som «ikke-innblanding», mens det de i virkeligheten gjorde, var «å sitte på fjelltoppen og se på at tigrene slåss». Temmelig mange mennesker over hele verden er blitt lurt av de honningsøte orda til Chamberlain og kompanjongene hans. De har ikke greidd å se den morderiske hensikten bak smila, og har ikke forstått at den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta blei undertegna først etter at Chamberlain og Daladier hadde bestemt seg for å avvise Sovjetunionen og få i stand den imperialistiske krigen. Det er på tide at disse menneskene våkner. Den kjensgjerninga at Sovjetunionen arbeidde hardt for å bevare verdensfreden helt til siste øyeblikk, beviser at Sovjetunionen har samme interesser som det overveldende flertallet av menneskeheten. Det er det første spørsmålet jeg ville snakke om.

Noen mennesker sier at nå som den andre imperialistiske verdenskrigen har brutt ut, vil Sovjetunionen antakelig ta parti — med andre ord — den sovjetiske Røde hæren ser ut til å være på nippet til å slutte seg til den andre imperialistiske fronten. Jeg mener dette synet er uriktig. Fra begge sider, den engelsk-franske og den tyske, er den krigen som har brutt ut en urettferdig imperialistisk røverkrig. Kommunistpartiene og folket i alle land må reise seg mot krigen og avsløre den imperialistiske karakteren til begge de krigførende partene. For denne imperialistiske krigen er bare til skade, og ikke til noe som helst gagn for verdens folk. Og kommunistpartiene må avsløre de forbryterske handlingene til de sosialdemokratiske partiene som støtter den imperialistiske krigen og sviker proletariatets interesser. Sovjetunionen er et sosialistisk land, et land der kommunistpartiet har makta, og det holder nødvendigvis fast ved en klart todelt holdning til kriger: 1) Det nekter bestemt å ta del i noen urettferdig imperialistisk røverkrig og opprettholder streng nøytralitet mot de krigførende partene. Derfor kommer den sovjetiske Røde hæren aldri til å sette disse prinsippa til side og

* Bekkasin — en vadefugl — Red.

slutte seg til noen av de imperialistiske krigsfrontene. 2) Det støtter aktivt rettferdige og ikke-røverske frigjøringskriger. For eksempel hjalp Sovjetunionen det kinesiske folket i Nordekspedisjonskrigen for tretten år siden, og det spanske folket i krigen mot Tyskland og Italia helt til dette siste året. Det har hjulpet det kinesiske folket i motstandskrigen mot Japan de to siste åra og det mongolske folket til å stå mot Japan de siste månedene. Og Sovjetunionen vil helt sikkert gi støtte til alle kriger for å frigjøre massene eller en nasjon, som kan bryte ut i andre land i framtida, og det vil sikkert gi hjelp til alle kriger som bidrar til å forsvare freden. Historia til Sovjetunionen de siste tjue år har alt bevist dette, og historia vil bevise det om igjen i framtida. Noen mennesker ser på handelen mellom Sovjetunionen og Tyskland, som er grunna på den sovjetisk-tyske handelsavtalen, som om Sovjetunionen med det deltok i krigen på tysk side. Dette synet er også galt, fordi det blander sammen handel og det å delta i krig. Handel må ikke blandes sammen med det å delta i krig eller yte hjelp. For eksempel handla Sovjetunionen med Tyskland og Italia under krigen i Spania, og ingen i hele verden sa at Sovjetunionen hjalp Tyskland og Italia med å angripe Spania. Tvert imot, folk sa at Sovjetunionen hjalp Spania å stå imot angrepa, og grunnen til dette er at Sovjetunionen virkelig ga hjelp til Spania. Nå igjen, under den kinesisk-japanske krigen, handler Sovjetunionen med Japan, men ingen i hele verden sier at Sovjetunionen hjelper Japan i angrepet på Kina. Tvert imot, folk sier at Sovjetunionen hjelper Kina til å stå imot dette angrepet, fordi Sovjetunionen virkelig hjelper Kina. I øyeblikket har begge sider i verdenskrigen handelsforbindelser med Sovjetunionen, men en kan ikke se på dette som hjelp til noen av partene, langt mindre som å delta i krigen. Bare dersom innholdet i krigen forandrer seg, hvis krigen i ett eller flere land går gjennom visse nødvendige forandringer og blir til fordel for Sovjetunionen og verdens folk, vil det være mulig for Sovjetunionen å gi hjelp eller ta del i krigen, ellers vil det ikke være mulig.

Når det gjelder det at Sovjetunionen er nødt til å handle i større eller mindre grad på mer eller mindre fordelaktige vilkår med en eller flere av de krigførende partene etter hvor vennlig eller fiendtlig innstilt den måtte være, så avhenger ikke det av holdninga til Sovjetunionen, men av holdninga til de krigførende partene. Men sjøl om ett eller flere land inntar en anti-sovjetisk holdning, vil ikke Sovjetunionen bryte handelsforbindelsene med dem så lenge de er villige til å opprettholde diplomatiske forbindelser og slutte handelsavtaler, slik som Tyskland før 23. august, og ikke erklærer krig mot Sovjetunionen. Det bør være

klart forstått at slike handelsforbindelser ikke betyr hjelp og langt mindre å delta i krig. Dette er det andre spørsmålet jeg ville snakke om.

Mange mennesker i Kina er forvirra over at sovjetiske tropper har gått inn i Polen.⁴ Spørsmålet om Polen må betraktes fra ulike sider, fra Tysklands side, fra Storbritannias og Frankrikes side, fra den polske regjeringas side og fra det polske folkets side og fra Sovjetunionens side. Tyskland satte i gang krigen for å plyndre det polske folket og knuse en flanke i den engelsk-franske imperialistiske fronten. Tysklands krig er imperialistisk i innhold og må bli bekjempa, ikke bifalt. Med hensyn til Storbritannia og Frankrike, så har de sett på Polen som et plyndringsemne for sin egen finanskapital, utnytta landet for å krysse det tyske imperialistiske forsøket på å få til ei verdensomfattende nyoppdeling av bytte og gjort Polen til en flanke i sin egen imperialistiske front. Derfor er krigen deres en imperialistisk krig, den såkalte hjelpa de gir til Polen har bare som formål å konkurrere med Tyskland om herredømmet over Polen. Denne krigen må også bli motarbeidd, ikke støtta. Med hensyn til den polske regjeringa, så var den regjeringa til det polske borgerskapet og godseierne, ei fascistisk reaksjonær regjering som utnytta arbeiderne og bøndene og undertrykte de polske demokratene ubarmhjertig. Videre var det ei «stor-polsk» sjåvinistisk regjering som ubarmhjertig undertrykte de ikke-polske minoritetene — ukrainerne, hvite-russerne, jødene, tyskerne, litauerne og andre, de som til sammen er på mer enn 10 millioner. Den var sjøl ei imperialistisk regjering. Denne reaksjonære polske regjeringa jaga villig det polske folket i krigen som kanonføde for britisk og fransk finanskapital, og den gjorde villig tjeneste som del av den reaksjonære fronten til den internasjonale finanskapitalen. I tjue år har den polske regjeringa konsekvent gått mot Sovjetunionen, og under samtale mellom Storbritannia, Frankrike og Sovjetunionen avslo den halstarrig tilbudet om å hjelpe Polen med tropper. Videre var det ei fullstendig udugelig regjering som førte landet til sammenbrudd på bare to uker. Den veldige hæren på 1.000.000 mann falt sammen ved første slag og etterlot det polske folket under den tyske imperialismens hæl. Slike voldsomme forbrytelser var den polske regjeringa skyld i, og det ville være galt av oss å kaste bort medlidenhet på den. Det polske folket er ofrene. Det må reise seg mot undertrykkinga fra de polske fascistene og mot sine egne reaksjonære godseier- og borgerklasser og opprette en sjølstendig, fri og demokratisk polsk stat. Vi må uten den minste tvil vise sympati med det polske folket. Når det gjelder Sovjetunionen, så har det handla helt rettferdig. Det sto overfor to problem. Det første problemet var om en

skulle la hele Polen falle i klørne på den tyske imperialismen, eller om en skulle hjelpe de nasjonale minoritetene til å vinne frigjøring. Sovjetunionen valgte den siste framgangsmåten. Så langt tilbake som i 1918, da Brest-Litovsk-freden blei undertegna, reiv de tyske imperialistene til seg et veldig område der det bodde hviterussere og ukrainere fra den nye sovjetstaten. Seinere la Versailles-traktaten egenrådlig dette området under den reaksjonære polske regjeringa. Det Sovjetunionen nå har gjort, er bare å ta tilbake tapt landområde, frigjøre de underkua hviterusserne og ukrainerne og redde dem fra tysk undertrykking. Nyhetsmeldingene de siste dagene viser hvor varmt disse nasjonale minoritetene ønsker Den røde hæren velkommen med mat og drikke, som en frigjører. Ikke ei eneste liknende melding har kommet fra Vest-Polen som er hærtatt av tyske tropper eller fra de områdene i Vest-Tyskland som er hærtatt av franske styrker. Dette viser klart at Sovjetunionens krig ikke er en røverkrig, men en rettferdig frigjøringskrig, en krig for å hjelpe til å frigjøre små, svake nasjoner og frigjøre folket. På den andre sida er krigen som Storbritannia og Frankrike og Tyskland fører en urettferdig, imperialistisk røverkrig som vil undertrykke andre nasjoner og folk. Det andre problemet Sovjetunionen sto overfor var Chamberlains forsøk på å fortsette med den gamle anti-sovjetiske politikken. Linja hans var for det første å tvinge en storstilt blokade på Tyskland og øve press fra vest; for det andre å prøve å danne et forbund med USA og kjøpe opp Italia, Japan og landa i Nord-Europa for å isolere Tyskland; for det tredje å bestikke Tyskland med tilbud om Polen, og til og med Ungarn og Romania. Kort sagt tydde Chamberlain til alle slags skremsler og bestikkelser for å få Tyskland til å si fra seg den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta og vende kanonene mot Sovjetunionen. Disse intrigene har gått for seg ei stund og kommer til å fortsette. Den mektige sovjetiske hærens innmarsj i Polen for å vinne tilbake Sovjetunionens eget landområde og frigjøre de små og svake nasjonene der, var samtidig et politisk trekk for å hindre de tyske angrepsstyrkene å bre seg østover, og sette en stopper for intrigene til Chamberlain. Vurdert ut fra nyhetsmeldingene de siste par dagene, har denne sovjetiske linja hatt stor framgang. Det er et konkret uttrykk for at Sovjetunionen har samme interesser som det overveldende flertallet av menneskeheten, medrekna interessene til det underkua folket under reaksjonært polsk styre. Dette er det tredje spørsmålet jeg ville snakke om.

Hele situasjonen etter at den sovjetisk-tyske ikke-angrepspakta blei undertegna, er et kraftig slag mot Japan og ei stor hjelp for Kina. Den

styrker stillinga til dem som gjør motstand mot Japan og svekker dem som vil overgi seg. Det kinesiske folket har gjort rett i å ønske denne avtalen velkommen. Men etter at Nomonhan-våpenhvileavtalen⁵ blei undertegna, har britiske og amerikanske nyhetsbyråer hatt det travelt med å spre rykter om at ei sovjetisk-japansk ikke-angrepspakt snart kommer til å bli undertegna. Dette har ført til bekymring blant en del kinesere som trur at Sovjetunionen kanskje vil slutte å hjelpe Kina. Jeg trur de tar feil. Nomonhan-avtalen om våpenhvile er av samme slag som den tidligere Changkufeng-avtalen om våpenhvile.⁶ Det vil si at de japanske militaristene har blitt tvunget til å innrømme nederlaget og har måttet anerkjenne at de sovjetiske og mongolske grensene er ukrenkelige. Disse våpenhvileavtalene vil sette Sovjetunionen i stand til å øke hjelpa til Kina heller enn å trappe den ned. Med hensyn til snakket om ei japansk-sovjetisk ikke-angrepspakt, så har Sovjetunionen foreslått det i mange år, men Japan har avslått det hele tida. Nå er det en del av den japanske herskerklassen som ønsker en slik avtale med Sovjetunionen, men om Sovjetunionen kommer til å være villig, avhenger av det grunnleggende prinsippet om avtalen vil samsvare med interessene til Sovjetunionen og det overveldende flertallet av menneskeslekta. Konkret kommer det an på om avtalen vil være i strid med interessene til frigjøringskrigen til Kina. Vurdert ut fra Stalins beretning til den attende kongressen i SUKP 10. mars i år og Molotovs tale til Det øverste sovjet 30. mai, mener jeg Sovjetunionen ikke kommer til å legge om dette grunnleggende prinsippet. Sjøl om en slik avtale skulle bli undertegna, ville Sovjetunionen helt sikkert ikke gå med på noe som ville begrense handlefriheten til å hjelpe Kina. Sovjetunionens interesser vil alltid samsvare med og aldri være i strid med interessene til den nasjonale frigjøringa av Kina. Dette mener jeg er heva fullstendig over tvil. Folk som har fordommer mot Sovjetunionen slår mynt på Nomonhan-avtalen om våpenhvile og snakker om ei japansk-sovjetisk ikke-angrepspakt for å lage bråk og sette vondt blod mellom de to store nasjonene Kina og Sovjetunionen. Det er dette de britiske, amerikanske og franske renkesmedene og de kinesiske kapitulasjonistene driver med. Dette er svært farlig, og vi må avsløre de skitne knepa deres grundig. Det er åpenbart at Kinas utenrikspolitikk må bygge på motstand mot japansk aggresjon. Denne linja betyr først og fremst å stole på egne krefter uten å se bort fra noen mulighet til å sikre hjelp fra utlandet. Nå som den imperialistiske verdenskrigen har brutt ut, kommer utenlandsk hjelp i hovedsak fra tre kilder: 1. Det sosialistiske Sovjetunionen, 2. folket i de kapitalistiske landa, og 3. de underkua nasjonene i koloniene og halvkoloniene. Det

er de eneste pålitelige kildene til hjelp vi har. Alt annet som kan bli kalt utenlandsk hjelp, kan en bare se på som noe utfyllende og midlertidig, sjøl om det skulle stå til rådighet. Sjølsagt bør Kina prøve å oppnå slik utfyllende og midlertidig hjelp fra utlandet, men Kina må aldri stole for mye på den eller se på den som pålitelig. Kina må holde seg strengt nøytralt overfor de krigførende partene i den imperialistiske krigen og ikke slutte seg til noen av partene. Det er et kapitulasjonistisk syn å hevde at Kina bør slutte seg til den engelsk-franske imperialistiske krigsfronten. Dette synet er skadelig for motstandskrigen og for uavhengigheten og frigjøringa av den kinesiske nasjonen, og det må avvises blankt. Dette er det fjerde spørsmålet jeg ville snakke om.

Disse fire spørsmåla blir mye drøfta av landsmennene våre. Det er en svært god ting at de ofrer oppmerksomhet på å studere internasjonale saker, på forholdet mellom den imperialistiske verdenskrigen og motstandskrigen Kina fører, på forholdet mellom Sovjetunionen og Kina, fordi målet deres er seier over den japanske aggresjonen. Her har jeg gitt noen av mine grunnleggende synspunkt på disse spørsmåla, og jeg håper at leserne ikke vil holde kommentarene sine for seg sjøl.

NOTER

1. Folkeforbundet var en organisasjon som blei danna av Storbritannia, Frankrike, Japan og andre imperialismakter etter den første verdenskrigen for å dele opp verden på ny gjennom kjøpslåing og midlertidige bilegginger av motstridende interesser. I 1931 okkuperte de japanske imperialistene nordøstre Kina og i 1933 trakk Japan seg ut av Folkeforbundet for å kunne utvide aggresjonen sin mer uhemma. Det samme året kom de tyske fascistene til makta, og seinere trakk de seg også ut av Folkeforbundet for å lette forberedelsene til angrepskrig. Det var i 1934, da truselen om en fascistisk angrepskrig vokste, at Sovjetunionen slutta seg til Folkeforbundet. På denne måten oppsto det en mulighet for at denne imperialistiske organisasjonen for nyoppdeling av verden, kunne bli gjort om til en organisasjon som tjente verdensfreden. Italia trakk seg ut av Folkeforbundet etter at det hadde gått inn i Abessinia (i dag: Etiopia — *Red.*) i 1935.

2. Avtalen om gjensidig hjelp mellom Unionen av sosialistiske sovjetrepublikker og Frankrike og avtalen om gjensidig hjelp mellom Unionen av sosialistiske sovjetrepublikker og republikken Tsjekkoslovakia blei slutta i 1935.

3. Den britiske borgerlige politikeren Lloyd George som var statsminister under den verdenskrigen, erklærte i parlamentet i november 1939, da Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Italia skulle forhandle, at en ikke kunne nå fram til fred når en nekta Sovjetunionen å delta i forhandlingene.

4. 1. september 1939 gikk tyskerne inn i Polen og hørtok det meste av polsk territorium. 17. desember flykta den reaksjonære polske regjeringa til utlandet. Samme dag sendte Sovjetunionen tropper til Øst-Polen for å vinne tilbake sitt eget tapte landområde, frigjøre de underkua ukrainerne og hviterusserne der og stoppe frammarsjen til de tyske fascist-troppene østover.

5. Nomonhan-avtalen om våpenhvile blei slutta i Moskva i november 1939. I mai 1939 hadde japanerne og «Manchukuo»-marionett-troppene sammen gått til angrep på troppene til Sovjetunionen og Folkerepublikken Mongolia i Nomonhan, på grensa mellom Mongolia og «Manchukuo». De blei fullstendig slått av sovjetiske og mongolske styrker som førte en heltemodig forsvarskrig. Så ba japanerne om fred. Våpenhvileavtalen medførte øyeblikkelig våpenstillstand, og det blei oppretta et firemannsutvalg med to talsmenn for hver side som skulle trekke opp grensa mellom Folkerepublikken Mongolia og «Manchukuo»-marionettstaten på de stedene der det hadde vært sammenstøt.

6. Våpenhvileavtalen fra Changkufeng blei slutta i Moskva 11. august 1938. I slutten av juli og først i august 1938 hadde japanerne begått provokasjoner mot de sovjetiske troppene i Changkufeng-distriktet på grensa mellom Kina, Korea og Sovjetunionen og var blitt slått kraftig tilbake. Japanerne ba om fred. Våpenhvileavtalen medførte øyeblikkelig våpenstillstand og oppretting av et firemannsutvalg med to talsmenn fra sovjetisk side og to fra den japanske «Manchukuo»-sida som skulle granske grenselinja og komme til endelig avgjørelse.

Stalin, venn av det kinesiske folket

20. desember 1939

21. desember fyller kamerat Stalin seksti år. Vi kan være trygge på at fødselsdagen hans kommer til å kalle fram varme og hengivne gratulasjoner fra hjertene til alle revolusjonære folk over hele verden som kjenner til denne dagen.

Å gratulere Stalin er ingen formell gest. Å gratulere Stalin betyr å støtte han og saka hans, støtte seier for sosialismen og den vegen fram for menneskeheten som han peker ut, det vil si å støtte en kjær venn. Det store flertallet av menneskeslekta i dag lider, og menneskeslekta kan bare fri seg fra lidelsene ved å gå den vegen som Stalin har pekt ut, og ved hans hjelp.

Vi, det kinesiske folket, lever i ei tid med de bitreste lidelsene i historia vår og har brennende behov for hjelp fra andre. I *Odenes bok* står det: «en fugl synger ut for å kalle fram svar fra en venn». Det gir et treffende bilde av situasjonen vår nå.

Men hvem er vennene våre?

Det fins såkalte venner, sjøloppnevnte venner av det kinesiske folket, som til og med noen kinesere godtar som venner uten å tenke over det. Men slike venner kan bare settes sammen med Li Lin-fu¹, statsministeren i Tang-dynastiet som var berykta for å være en mann «med honning på leppene og mord i hjertet». De er sannelig «venner» med «honning på leppene og mord i hjertet». Hvem er disse folka? Det er imperialistene som påstår at de sympatiserer med Kina.

Men det fins venner av et annet slag, venner som virkelig sympatiserer med oss og ser på oss som brødre. Hvem er det? Det er sovjetfolket og Stalin.

Ikke noe annet land har gitt avkall på særrettene sine i Kina. Det er bare Sovjetunionen som har gjort det.

Alle imperialistene gikk mot oss under den første store revolusjonen vår. Bare Sovjetunionen hjalp oss.

Ingen regjering i noe imperialistland har gitt oss virkelig hjelp siden motstandskrigen mot Japan brøt ut. Bare Sovjetunionen har hjulpet Kina med militærfly og forsyninger.

Er ikke poenget tydelig nok?

Bare landet til sosialismen og lederne og folket der, og sosialistiske tenkere, statsmenn og arbeidere kan gi virkelig hjelp til frigjørings-saka til den kinesiske nasjonen og det kinesiske folket, og uten hjelpa deres kan ikke saka vår vinne endelig seier.

Stalin er en sann venn av frigjørings-saka til det kinesiske folket. Ingen forsøk på å så splid, ingen løgner eller baktalelser kan påvirke den helhjerta respekten og kjærligheten det kinesiske folket føler for Stalin og det ekte vennskapet vi føler for Sovjetunionen.

NOTER

1. *Li Lin-fu* (8. hundreår) var statsminister under keiser Hsuan Tsung av Tang-dynastiet. Han spilte venn, men i virkeligheten planla han å ødelegge alle dem som overgikk han i dyktighet eller ry og gjorde seg fortjente i keiserens øyne. Derfor var han kjent blant sine samtidige som en mann med «honning på leppene og mord i hjertet».

Om den internasjonale enhetsfronten mot fascismen

23. juni 1941

Den 22. juni gikk de fascistiske herskerne i Tyskland til angrep på Sovjetunionen. Dette angrepet er en tarvelig forbrytelse ikke bare mot Sovjetunionen, men mot friheten og sjølstendigheten til alle nasjoner. Den hellige motstandskrigen Sovjetunionen fører mot det fascistiske angrepet blir ikke ført bare for å forsvare seg sjøl, det er til forsvar for alle nasjoner som kjemper for å frigjøre seg fra fascistisk trellbinding.

Nå er oppgava for kommunister over hele verden å mobilisere folket i alle land og organisere en internasjonal enhetsfront for å slåss mot fascismen og forsvare Sovjetunionen, forsvare Kina og forsvare friheten og sjølstendigheten til alle nasjoner. I denne tida må alle anstrengelser være samla om å kjempe mot den fascistiske trellbindinga.

For Kinas Kommunistiske Parti er oppgavene over hele landet disse:

1. Holde fast ved den nasjonale enhetsfronten mot Japan, holde fast ved samarbeidet mellom Kuomintang og kommunistene, drive de japanske imperialistene ut av Kina og hjelpe Sovjetunionen på den måten.
2. Kjempe besluttomt mot alle de anti-sovjetiske og anti-kommunistiske handlingene til de reaksjonære i storborgerskapet.
3. I utenriksforhold, å slutte seg sammen mot den felles fienden med alle i Storbritannia, USA og andre land som er motstandere av de fascistiske herskerne i Tyskland, Italia og Japan.

* Dette interne partidirektivt blei skrevet av kamerat Mao Tsetung for sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti.

Vendepunktet i den andre verdenskrigen

12. oktober 1942

Den britiske og amerikanske pressa har sammenlikna slaget ved Stalingrad med slaget ved Verdun, og «Det røde Verdun» er nå berømt over hele verden. Denne sammenlikninga er ikke helt treffende. Slaget om Stalingrad er vesensforskjellig fra slaget om Verdun i den første verdenskrigen. Men de har dette til felles: Nå som da blir mange mennesker villeda av den tyske offensiven til å tru at Tyskland ennå kan vinne krigen. I 1916 satte de tyske styrkene i verk flere angrep på den franske festningen Verdun, to år før den første verdenskrigen slutta vinteren 1918. Øverstkommanderende ved Verdun var den tyske kronprinsen, og styrkene som blei kasta inn i slaget var kremen av den tyske hæren. Slaget var avgjørende viktig. Etter at de rasende tyske stormangrepa hadde slått feil, var hele den tysk-østerriksk-tyrkisk-bulgarske blokka uten framtid, og fra da av tårna vanskene seg opp for den. Tilhengerne forlot den, den løste seg opp og brøt til slutt sammen. Men på den tida forsto ikke den engelsk-amerikansk-franske blokka denne situasjonen. De trudde at den tyske hæren fortsatt var svært mektig og de var ikke klar over at seieren nærma seg for dem. Historisk vil alle reaksjonære krefter på randa av utsletting uten unntak føre en siste desperat kamp mot de revolusjonære kreftene, og noen revolusjonære har lett for å bli ført bak lyset ei stund av dette fenomenet med ytre styrke men indre svakhet, for de forstår ikke det kjernepunktet at fienden nærmer seg utsletting, mens de sjøl går mot seier. Framveksten av de fascistiske kreftene og den angrepskrigen de har ført i noen år, er nettopp uttrykk for en slik siste desperat kamp, og i denne krigen er angrepet på Stalingrad uttrykket for den siste desperate kampen til sjølve fascismen. Ved dette vendepunktet i historia har også mange mennesker i den fascistiske ver-

densfronten blitt ført bak lyset av den grusomme framtoninga fascismen har, og de har ikke øyna kjernen i den. I førtiåtte dager raste det et makeløst bittert slag, uten sidestykke i historia til menneskeslekta — fra 23. august, da hele den tyske styrken kryssa svingen i Don-elva og satte i gang stor-angrepet på Stalingrad, over den 15. september da noen tyske enheter brøt inn i industriområdet i den nordvestlige delen av byen, og helt fram til den 9. oktober, da Det sovjetiske informasjonskontoret kunngjorde at Den røde hæren hadde brutt gjennom den tyske omringingslinja i dette området. Til slutt blei dette slaget vunnet av de sovjetiske styrkene. I de førtiåtte dagene greip nyheten om hvert tilbakeslag og hver triumf fra den byen om hjertene til utallige millioner mennesker, og førte dem snart til engstelse, snart til begeistring. Dette slaget er ikke bare vendepunktet i den tysk-sovjetiske krigen, det er vendepunktet i hele historia til menneskeslekta. I disse førtiåtte dagene holdt verdens folk øye med Stalingrad med enda større uro enn de til og med fulgte Moskva med i oktober i fjor.

Det ser ut til at Hitler var forsiktig helt til han seira på vestfronten. Da han angreip Polen, da han angreip Norge, da han angreip Nederland, Belgia og Frankrike og da han angreip Balkan-landa, samla han hele styrken sin om ett mål av gangen, for han torde ikke spre oppmerksomheten. Etter seieren på vestfronten blei han ør av framgangen og forsøkte å slå Sovjetunionen på tre måneder. Han satte i gang en offensiv mot dette veldige og mektige sosialistiske landet langs hele fronten som strekker seg fra Murmansk i nord til Krim i sør, og dermed spredde han styrkene sine. Nederlaget for Moskvafelttoget i fjor markerte slutten på det første stadiet i den tysk-sovjetiske krigen, og den første strategiske planen til Hitler slo feil. Den røde hæren stansa den tyske offensiven i fjor, og satte i verk en motoffensiv på alle frontene om vinteren, og dette var det andre stadiet i den tysk-sovjetiske krigen, der Hitler skifta til tilbaketog og defensiv. Etter at han i denne tida hadde gitt sin øverstkommanderende Brauchitsch avskjed og overtatt kommandoen sjøl, vedtok han å gi opp planen om storoffensiv. Han finkjemma Europa etter alle tilgjengelige styrker og forberedte en enedelig offensiv, som han innbilte seg ville slå mot livsnerven i Sovjetunionen, sjøl om den var begrensa til sørfronten. Fordi dette hadde preg av et enkelig angrep som skulle avgjøre skjebnen for fascismen, samla Hitler så store styrker som mulig og flytta til og med deler av luftvåpenet og stridsvognene sine fra slagfronten i Nord-Afrika og hit. Med det tyske angrepet på Kertsj og Sevastopol i år gikk krigen inn i sitt tredje stadium. Hitler samla en hær på 1 500 000 mann, som blei støtta av

storparten av fly- og panserstridskreftene hans, og satte i gang en offensiv med villskap uten like mot Stalingrad og Kaukasus. Han forsøkte å erobre disse måla svært fort, med det dobbelte målet for øyet å avskjære Volga og ta Baku. Deretter hadde han tenkt å gå raskt mot Moskva i nord og bryte gjennom til den persiske bukta i sør. Samtidig påla han de japanske fascistene å samle troppene sine i Mandsjuria for å forberede et angrep på Sibir etter at Stalingrad var falt. Hitler håpet forgieves å svekke Sovjetunionen i en slik grad at han skulle kunne frigjøre hovedstyrken av den tyske hæren fra den sovjetiske krigsskueplassen for å ta seg av et engelsk-amerikansk angrep på vestfronten og for å huke tak i ressursene i det nære Østen og få kontakt med japanerne. Samtidig ville dette gjøre det mulig å frigjøre hovedstyrkene til japanerne fra nordfronten, slik at de kunne trenge vestover mot Kina og sørover mot Storbritannia og USA med baktroppen i sikkerhet. Det var slik Hitler regna med å vinne seier for den fascistiske leiren. Men hvordan gikk det på dette stadiet? Hitler støtte mot den sovjetiske taktikken, og det besegla skjebnen hans. Sovjetunionen brukte politikken med først å lokke fienden djupt inn, og så yte hardnakka motstand. Etter fem måneder med kamp har den tyske hæren verken makta å trenge fram til oljefelta i Kaukasus eller å ta Stalingrad, slik at Hitler er blitt tvunget til å stanse troppene sine foran høye fjell og utafor en uinntakelig by, ute av stand til å rykke fram og ute av stand til å trekke seg tilbake. Han lir veldige tap og er havna i ei blindgate. Oktober er her alt, og vinteren nærmer seg. Det tredje stadiet i krigen kommer snart til å være slutt, og det fjerde stadiet vil ta til. Ikke en av Hitlers strategiske angrepsplaner har lyktes. Med feilslaget sitt fra i fjor sommer i minne, da styrkene var oppdelte, samla Hitler styrken sin på sørfronten i denne tida. Men ettersom han fortsatt ønska å nå det dobbelte målet å avskjære Volga i øst og ta Kaukasus i sør i ett slag, delte han styrkene sine igjen. Han skjønte ikke at styrken hans ikke svarte til ærgjerrigheten hans, og nå er han fortapt — «Når bæretreet ikke er sikra i begge ender, glir bøkene av.» Når det gjelder Sovjetunionen, så blir det sterkere jo mer det slåss. Stalins strålende strategiske ledelse har vunnet initiativet fullstendig og trekker Hitler mot ødeleggelsen overalt. Det fjerde stadiet i krigen, som begynner i vinter, kommer til å markere at undergangen nærmer seg for Hitler.

Om vi sammenlikner stillinga for Hitler i det første og det tredje stadiet av krigen, kan vi se at han står på terskelen til det endelige nederlaget. I virkeligheten har Den røde hæren nå stansa den tyske offensiven både ved Stalingrad og Kaukasus. Hitler er nå nesten utmatta

etter å ha mislyktes i angrepa på Stalingrad og Kaukasus. De styrkene han greidde å samle i løpet av vinteren, fra desember i fjor til mai i år, er helt oppbrukt. Om mindre enn en måned setter vinteren inn på den tysk-sovjetiske fronten, og Hitler vil måtte gå over på defensiven i all hast. Hele beltet vest og sør for Don er det mest sårbare området hans, og Den røde hæren kommer til å gå over til motoffensiv der. I vinter kommer Hitler til å la seg drive videre av redsel for undergangen som henger over han, og han vil omorganisere styrkene sine nok en gang. For å møte farene både på øst- og vestfronten vil han kanskje klare å skrape sammen restene etter styrkene sine, utstyre dem og forme dem til et par nye divisjoner. I tillegg vil han vende seg til de tre fascistiske partnerne sine, Italia, Romania og Ungarn, for å få hjelp, og presse litt mer kanonføde ut av dem. Men han vil måtte se i øynene de veldige tapa ved et vinterfelttog i øst, og stå klar til å ta seg av den andre fronten i vest, mens Italia, Romania og Ungarn, som blir pessimistiske etter hvert som de skjønner at Hitler er ferdig, vil falle fra mer og mer. Kort sagt, etter 9. oktober er det bare en veg som er åpen for Hitler, og det er vegen til utslottelsen.

Den røde hærens forsvar av Stalingrad i disse førtiåtte dagene likner på et vis på forsvaret av Moskva i fjor. Det vil si at Hitlers plan for dette året er blitt kryssa, akkurat som planen hans for i fjor blei det. Men forskjellen er at sjøl om sovjetfolket fulgte opp forsvaret av Moskva med en motoffensiv om vinteren, så måtte de likevel møte sommeroffensiven til den tyske hæren i år, dels fordi Tyskland og Tysklands medsammen-svorne i Europa ennå hadde litt kampkraft igjen, og dels fordi Storbritannia og USA drøyde med å åpne den andre fronten. Men nå, etter slaget for å forsvare Stalingrad, kommer situasjonen til å bli fullstendig forskjellig fra situasjonen i fjor. På den ene sida vil Sovjetunionen sette i gang en andre vinteroffensiv i veldig omfang, Storbritannia og USA vil ikke kunne drøye lenger med å åpne den andre fronten (sjøl om en ikke kan forutsi den nøyaktige datoen ennå) og Europas folk vil stå klar til å reise seg som svar. På den andre sida har ikke Tyskland og Tysklands europeiske medsammen-svorne lenger styrke til å sette i gang offensiver i stor målestokk, og Hitler vil ikke ha noe annet valg enn å endre hele den politiske linja si til strategisk defensiv. Så snart Hitler blir tvunget til å gå over til den strategiske defensiven er skjebnen til fascismen så godt som besegla. En fascistisk stat som Hitlers bygger helt fra begynnelsen det politiske og militære livet sitt på å ta offensiven, og så snart offensiven stanser, stanser sjølve livet for den også. Slaget om Stalingrad vil stanse offensiven til fascismen, og derfor er det et avgjørende slag. Det er avgjørende for hele verdenskrigen.

Det er tre mektige fiender som står overfor Hitler: Sovjetunionen, Storbritannia og USA, og folket i de tyskokkuperte områdene. På østfronten står Den røde hæren, fast som fjell, og motoffensivene fra den kommer til å fortsette hele den andre vinteren og ut over det. Det er den krafta som kommer til å avgjøre utfallet av hele krigen og skjebnen til menneskeslekta. Sjøl om Storbritannia og USA holder fast ved politikken med å se på og holde igjen, vil den andre fronten bli åpna på vestfronten til slutt, når tida er inne til å hamre løs på den falne tigersen. Så er det den indre fronten mot Hitler, den store folkereisinga som ulmer i Tyskland, Frankrike og i andre deler av Europa. De vil svare med en tredje front i det øyeblikket Sovjetunionen starter en avgjørende motoffensiv og kanonene drønner på den andre fronten. Slik vil et angrep fra tre fronter løpe sammen mot Hitler. — Slik er den store historiske prosessen som kommer til å følge slaget om Stalingrad.

Det politiske livet til Napoleon endte ved Waterloo, men det avgjørende vendepunktet var nederlaget ved Moskva. I dag går Hitler i Napoleons fotspor, og det er slaget om Stalingrad som har besegla undergangen hans.

Denne utviklinga kommer til å virke direkte inn på Det fjerne Østen. Året som kommer vil ikke bli gunstig for den japanske imperialismen heller. Etter som tida går kommer den til å få større og større vansker, helt til den går i grava.

Alle de som ser mørkt på verdenssituasjonen må forandre standpunkt.

Til feiringa av tjuefemårsdagen for Oktoberrevolusjonen

6. november 1942

I år feirer vi årsdagen for Oktoberrevolusjonen med stor optimisme. Jeg trur fullt og fast at denne årsdagen markerer vendepunktet, ikke bare for den sovjetisk-tyske krigen, men også for seieren for den anti-fascistiske fronten i verden over den fascistiske fronten.

Tidligere greide Hitler å holde offensiven gående uten å bli slått fordi Den røde hæren sto aleine i motstanden mot det fascistiske Tyskland og landets medsammensvorne i Europa. Nå har Sovjetunionen vokst seg sterkere under krigens gang, og den andre sommeroffensiven til Hitler har slått feil. Fra nå av er oppgava til den anti-fascistiske fronten i verden å ta offensiven mot den fascistiske fronten og tilføye fascismen endelig nederlag.

Krigerne fra Den røde hæren ved Stalingrad har utført heltegjerninger som kommer til å virke inn på skjebnen til menneskeslekta. De er sønner og døtre av Oktoberrevolusjonen. Fana til Oktoberrevolusjonen er uovervinnelig, og alle styrkene til fascismen er dømt til undergang.

Når vi feirer seieren for Den røde hæren, feirer vi, det kinesiske folket, også vår egen seier. Motstandskrigen vår mot Japan har vart i mer enn fem år, og sjøl om det ligger vansker foran oss ennå, så har vi alt seiersgryet i sikte. Seieren over de japanske fascistene er ikke bare sikker, den er ikke langt unna. Det kinesiske folket har som oppgave å samle alle krefter for å slå de japanske fascistene.

De to skjebnene som står åpne for Kina *

23. april 1945

Kamerater! Det sjuende landsmøtet i Kinas Kommunistiske Parti åpner i dag.

Hva betyr landsmøtet vårt? Det må bli sagt at det er et landsmøte som virker inn på skjebnen til de 450 millionene menneskene i Kina. Kina kan få en av to skjebner. En eller annen har skrevet ei bok om en av dem.¹ Landsmøtet vårt står for den andre skjebnen Kina kan få, og vi skal også skrive ei bok om det.² Landsmøtet vårt har som mål å styrte den japanske imperialismen og frigjøre hele folket i Kina. Landsmøtet vårt er et landsmøte for nederlag for de japanske angriperne og for å bygge et nytt Kina, for endelig seier gjennom enhet i hele det kinesiske folket og mellom folka i hele verden.

Tida er svært bra for oss. I Europa blir Hitler snart styrta. Hovedskueplassen for den anti-fascistiske verdenskrigen er i Vesten, hvor kampene snart ender med seier, takket være alt Den sovjetiske røde hæren har utrettet. Kanonene til Den røde hæren kan alt høres i Berlin, som sannsynligvis faller snart. I Østen er seieren i krigen for å styrte den japanske imperialismen også nær. Landsmøtet vårt kommer sammen på terskelen til endelig seier i den anti-fascistiske krigen.

To veger ligger foran det kinesiske folket, en lys og en mørk veg. To mulige skjebner venter Kina, en lys og en mørk skjebne. Den japanske imperialismen er ikke slått ennå. Men sjøl etter at den er slått, kommer vi til å stå overfor de to framtidsutsiktene. Enten et Kina som er sjølstendig, fritt, demokratisk, samla, blomstrende og sterkt, det vil si et Kina som er fullt av lys, et nytt Kina der folket har vunnet frigjøring,

* Dette var åpningstalen på det sjuende landsmøtet til Kinas Kommunistiske Parti.

eller et Kina som er halvkolonialt, halv-føydalt, splitta, fattig og svakt, det vil si det gamle Kina. Det nye Kina eller det gamle Kina — det er de to framtidsutsiktene som står foran det kinesiske folket, Kinas Kommunistiske Parti og dette landsmøtet vårt.

Hvordan bør vi gå løs på arbeidet vårt når Japan ikke er slått ennå og når de to framtidsutsiktene kommer til å stå foran oss sjøl etter at det er slått? Hva er oppgava vår? Den eneste oppgava vår er å mobilisere massene dristig, utvide styrkene til folket og samle alle krefter i nasjonen som er i stand til å la seg forene til å kjempe under ledelse av partiet vårt for å slå de japanske angriperne og bygge et strålende, nytt Kina, et Kina som er sjølstendig, fritt, demokratisk, samla, blomstrende og sterkt. Vi må med alle krefter arbeide for ei strålende framtid, en lys skjebne, og mot ei mørk framtid, en skjebne i mørket. Dette er den eneste oppgava vi har! Dette er sannelig oppgava til landsmøtet vårt, til hele partiet og til hele det kinesiske folket.

Er det mulig at vårt håp kan bli virkelighet? Vi trur det. Muligheten er der fordi vi alt nyter godt av følgende vilkår:

1. Et mektig kommunistparti med rike erfaringer og 1 210 000 medlemmer.
2. Mektige frigjorte områder med ei befolkning på 95 500 000, en hær på 910 000 og en milits på 2 200 000.
3. Støtte fra massene over hele landet.
4. Støtte fra folket i alle land og særlig i Sovjetunionen.

Under disse vilkåra — et mektig kommunistparti, mektige frigjorte områder, støtte fra massene over hele landet og støtte fra verdens folk — kan håpa våre bli virkelighet? Vi trur de kan det. Kina har aldri hatt slike vilkår før. Noen av dem har vært til stede i flere år, men aldri så helt og fullt som i dag. Kommunistpartiet vårt har aldri vært så mektig, de revolusjonære baseområdene har aldri hatt så stort folketall og en så stor hær, kommunistpartiet nyter større respekt enn noen gang blant folket både i de japansk-okkuperte områdene og i Kuomintang-områdene, og de revolusjonære styrkene til Sovjetunionen og folket i alle land er sterkere enn noen gang før. En må si at under disse vilkåra er det fullt mulig å slå angriperne og bygge et nytt Kina.

Vi må ha en riktig politikk. Det grunnleggende trekket ved politikken vår er å mobilisere massene dristig og utvide styrkene til folket slik at de seirer over angriperne og bygger et nytt Kina under ledelse av partiet vårt.

I de tjuefire åra Kinas Kommunistiske Parti har vært til etter at det blei stifta i 1921, har det gått gjennom tre historiske perioder med heltemodig kamp — Nordekspedisjonen, Agrarrevolusjonskrigen og motstandskrigen mot Japan — og det har samla en mengde erfaring. Nå er partiet vårt blitt tyngdepunktet i den kampen det kinesiske folket fører for å stå imot Japan og redde nasjonen, tyngdepunktet i frigjøringskampen og i kampen for å slå angriperne og bygge et nytt Kina. Tyngdepunktet i Kina ligger her hvor vi er og ikke noe annet sted.

Vi må være beskjedne og varsomme, på vakt mot hovmot og overilt oppførsel, og tjene det kinesiske folket med liv og sjel for å forene dem til å seire over de japanske angriperne i dag og til å bygge en ny-demokratisk stat i framtida. Forutsatt at vi gjør det, forutsatt at vi har den riktige politikken og forutsatt at vi anstrenger oss i fellesskap kan vi avgjort fullføre oppgava vår.

Ned med den japanske imperialismen!

Lenge leve frigjøringa av det kinesiske folket!

Lenge leve Kinas Kommunistiske Parti!

Lenge leve det sjuende landsmøtet i Kinas Kommunistiske Parti!

NOTER

1. Dette viser til *Kinas skjebne* av Chiang Kai-shek som blei gitt ut i 1943.

2. Dette viser til Kamerat Mao Tsetungs beretning «Om koalisjonsregjeringa» på samme landsmøtet.

Utdrag fra **Om koalisjonsregjeringa ***

24. april 1945

II. SITUASJONEN INTERNASJONALT OG INNENLANDS

Hvordan er situasjonen internasjonalt nå? Den nåværende militære situasjonen er at den sovjetiske hæren angriper Berlin, og at de allierte styrkene til Storbritannia, USA og Frankrike angriper levningene av hitlerismen i samordning med denne offensiven, mens det italienske folket setter i gang oppstander. Alt dette kommer til å utslette Hitler en gang for alle. Etter at Hitler er knust, er ikke nederlaget for de japanske angriperne langt unna. Stikk i strid med spådommene til kinesiske og utenlandske reaksjonære kommer kreftene for fascistisk aggresjon utvilsomt til å bli styrta, og folkets demokratiske krefter kommer utvilsomt til å seire. Verden vil uten tvil ta vegen til framskritt og ikke vegen til reaksjon. Sjølsagt må vi fortsette å være svært årvåkne og regne med muligheten for visse midlertidige og kanskje også alvorlige avstikkere på kryss og tvers i begivenhetenes gang. I mange land er det sterke reaksjonære krefter ennå som ikke unner folket hjemme og utenlands enhet, framskritt og frigjøring. Alle som mister den muligheten av syne kommer til å gjøre politiske feil. Men hovedretninga i den historiske utviklinga er fastlagt alt og forandrer seg ikke. Dette er ille bare for fascistene, og de reaksjonære i alle land som i virkeligheten er medhjelpere for dem, men det er en velsignelse for folket og for organiserte demokratiske krefter i alle land. Folket og bare folket er drivkrafta i verdenshistoria. Det sovjetiske folket har bygd opp en veldig styrke og blitt hovedkrafta for å slå fascismen. Det er anstrengelsene deres sammen med anstrengelsene til folket i de andre anti-fascistiske allierte landa

* Dette var den politiske beretninga som kamerat Mao Tsetung skreiv til det sjuende landsmøtet i Kinas Kommunistiske Parti.

som gjør det mulig å knuse fascismen. Krigen har oppdradd folket, og det er folket som kommer til å vinne krigen, vinne freden og vinne framskrittet.

Denne nye situasjonen er svært forskjellig fra situasjonen under den første verdenskrigen. Den gangen fantes ikke Sovjetunionen ennå, og folket hadde ikke våkna politisk slik det har i mange land i dag. De to verdenskrigene tilhører to fullstendig ulike epoker.

Dette betyr ikke at det ikke vil bli flere kamper etter at de fascistiske angriperlanda er slått og freden er oppretta internasjonalt. Restene av de fascistiske kreftene som ennå fins vidt og breitt fortsetter helt sikkert med å lage bråk, og innafor den leiren som kjemper mot fascistiske angrep nå, er det krefter som går mot demokrati og undertrykker andre nasjoner, og de kommer til å fortsette å undertrykke folket i ulike land og i koloniene og halvkoloniene. Derfor vil det fortsatt være tallrike kamper over storparten av verden etter at det er oppretta internasjonal fred — mellom de anti-fascistiske massene og levningene av fascismen, mellom demokrati og anti-demokrati, mellom nasjonal frigjøring og nasjonal undertrykking. Folket vil oppnå den mest omfattende seieren bare etter lange og vedvarende anstrengelser, når restene av de fascistiske kreftene, de anti-demokratiske kreftene og de imperialistiske kreftene er overvunnet. Det er klart at denne dagen ikke kommer særlig raskt eller lett, men den kommer helt sikkert. Seieren i den anti-fascistiske andre verdenskrigen vil legge grunnlaget for at folket seirer i kampene etter krigen. Fast og varig fred kommer først til å være sikra når seieren i disse kampene er vunnet.

Hvordan er situasjonen innenlands nå?

Den langvarige krigen til Kina har krevd og kommer fortsatt til å kreve store offer av det kinesiske folket, men samtidig har nettopp denne krigen herda det. Den har vekt og forent det kinesiske folket i større grad enn alle de store kampene de siste hundre åra. Det kinesiske folket står ikke bare overfor en fryktinngytende fiende av nasjonen, men også mektige innenlandske reaksjonære krefter som i virkeligheten hjelper fienden. Dette er ei side av saka. Men den andre sida er at det kinesiske folket ikke bare er mer politisk bevisst enn noen gang før, det har bygd mektige frigjorte områder og ei landsomfattende demokratisk rørsle som vokser fra dag til dag. Dette utgjør gunstige vilkår innenlands. Hvis nederlaga og tilbakeslaga i kampene til det kinesiske folket de siste hundre åra skyldtes at visse nødvendige vilkår internasjonalt og innenlands ikke var til stede, så er situasjonen annerledes i dag — alle de nødvendige vilkåra er til stede. Vi har alle muligheter til å unngå nederlag og

vinne seier. Vi seirer om vi klarer å forene hele folket i besluttsom kamp og gi det skikkelig ledelse.

Nå har det kinesiske folket mye større tillit til at det kan forene seg for å seire over angriperne og bygge et nytt Kina. Tida er kommet da det skal overvinne alle vansker og oppnå de grunnleggende krava sine, de store historiske måla. Er det noen tvil om det? Det tror jeg ikke.

Slik er den allmenne situasjonen internasjonalt og innenlands i dag.

*Fra «Om koalisjonsregjeringa», kapittel IV
«Politikken til Kinas Kommunistiske Parti»,
avsnittet «Det særegne programmet vårt».*

10. Spørsmålet om utenrikspolitikken

Kinas Kommunistiske Parti er enig i Atlanterhavserklæringa og i vedtaka fra de internasjonale konferansene i Moskva, Kairo, Teheran og på Krim,¹ fordi alle disse vedtaka bidrar til nederlaget for de fascistiske angriperne og til å opprettholde verdensfred.

Det grunnleggende prinsippet for den utenrikspolitikken som Kinas Kommunistiske Parti går inn for, er dette: Kina må opprette og styrke diplomatiske forbindelser med alle land og avgjøre alle spørsmål av felles interesse, slik som samordning av militære operasjoner i krigen, fredskonferanser, handel og investering på de grunnleggende vilkåra at de japanske angriperne må bli fullstendig slått og at verdensfreden må opprettholdes, at det må være gjensidig respekt for nasjonal sjølstendighet og likeverd, og at det må fremmes gjensidige interesser og vennskap mellom stater og mellom folk.

Kinas Kommunistiske Parti er fullt ut enig i forslaga fra konferansen i Dumbarton Oaks og vedtaka fra møtet på Krim om å opprette en organisasjon for å trygge internasjonal fred og sikkerhet etter krigen. Det hilser De forente nasjoners konferanse om internasjonal organisering i San Francisco velkommen. Det har oppnevnt en egen talsmann i den kinesiske delegasjonen til denne konferansen for å gi uttrykk for viljen til det kinesiske folket.²

Vi mener at Kuomintang-regjeringa må slutte med å være fiendtlig innstilt mot Sovjetunionen og skynde seg å bedre de kinesisk-sovjetiske forbindelsene. Sovjetunionen var det første landet som ga avkall på ulikeverdige avtaler og undertegna nye likeverdige avtaler med Kina. På den tida Dr. Sun Yat-sen kalte sammen det første landsmøtet i Kuomintang i 1924 og da Nordekspedisjonen kom, var Sovjetunionen det eneste landet som hjalp frigjøringskrigen til Kina. Da krigen mot Japan brøt ut i 1937, var Sovjetunionen igjen det første landet som hjalp Kina mot de japanske angriperne. Det kinesiske folket er takknemlig mot den sovjetiske regjeringa og det sovjetiske folket for denne hjelpa. Vi trur ikke at det er mulig å nå fram til ei endelig og gjennomgripende løsning på problema i Stillehavsområdet uten at Sovjetunionen er med.

Vi ber regjeringene i de allierte landa, og først og fremst i USA og Storbritannia, om å legge nøye merke til hva det kinesiske folket sier og

ikke skade vennskapet med det ved å følge en utenrikspolitikk som går imot dets vilje. Vi hevder at hvis ei utenlandsk regjering hjelper de reaksjonære i Kina og går mot den demokratiske saka til det kinesiske folket, da gjør den en grov feil.

Det kinesiske folket ønsker velkommen de tiltaka som mange utenlandske regjeringer har tatt for å gi avkall på de ulikeverdige avtalene sine og slutte nye, likeverdige avtaler med Kina. Men vi holder fast ved at å undertegne likeverdige avtaler ikke i seg sjøl betyr at Kina har fått ekte likeverd. Ekte og virkelig likeverd er aldri ei gave fra utenlandske regjeringer, det må i hovedsak vinnes av det kinesiske folket gjennom egne anstrengelser, og måten å vinne det på er å bygge et nydemokratisk Kina politisk, økonomisk og kulturelt. Ellers vil det bare bli sjølstendighet og likeverd i navnet og ikke i virkeligheten. Det vil si at Kina aldri kan vinne ekte sjølstendighet og likeverd ved å følge den nåværende politikken til Kuomintang-regjeringa.

Vi mener at etter at de japanske angriperne er slått og har overgitt seg vilkårsløst, vil det være nødvendig å hjelpe alle de demokratiske krefte i det japanske folket til å opprette sitt eget demokratiske system, slik at den japanske fascismen og militarismen kan bli utsletta fullstendig sammen med de politiske, økonomiske og sosiale røttene sine. Hvis det japanske folket ikke får et demokratisk system, blir det umulig å utsette den japanske militarismen og fascismen fullstendig og umulig å trygge freden i Stillehavsområdet.

Vi menér at vedtaket fra Kairo-møtet om sjølstendighet for Korea er riktig. Det kinesiske folket må hjelpe det koreanske folket å vinne frigjøring.

Vi håper at India kommer til å oppnå sjølstendighet. For et sjølstendig og demokratisk India er ikke bare nødvendig for det indiske folket, men avgjørende for verdensfreden.

Når det gjelder de sørøst-asiatiske landa — Burma, Malaya, Indonesia, Vietnam og Filippinene — håper vi at folka vil bruke retten sin til å opprette sine egne sjølstendige demokratiske stater etter at de japanske angriperne er slått. Når det gjelder Thailand, bør det bli behandla som de fascistiske satelittstatene i Europa.

NOTER

1. Atlanterhavserklæringa blei kunngjort av USA og Storbritannia i fellesskap ved avslutninga av Atlanterhavs-møtet i august 1941. Moskva-møtet blei holdt i oktober 1943 mellom utenriksministrene i Sovjetunionen, USA og Storbritannia. Teheran-møtet

mellom Sovjetunionen, USA og Storbritannia blei holdt i hovedstaden i Iran fra november til desember 1943. Krim-møtet mellom Sovjetunionen, USA og Storbritannia gikk for seg i februar 1945 i Jalta. På alle disse internasjonale møtene førte underskriverne til protokolls beslutninga si om å slå det fascistiske-Tyskland og Japan ved felles anstrengelser, og etter krigen, å hindre at aggresjonskreftene og levningene av fascismen livna til igjen, å opprettholde verdensfreden og hjelpe folka i alle land til å gjøre håpa om sjølstendighet og demokrati til virkelighet. Men umiddelbart etter krigen brøt regjeringene i USA og Storbritannia alle disse internasjonale avtalene.

2. Kamerat Tung Pi-wu møtte som talsmann for de frigjorte områdene i Kina på møtet til De Forente Nasjoner om internasjonal organisering som blei holdt i San Francisco fra april til juni 1945, der talsmenn for femti land var med. Forslaga om organiseringa av De Forente Nasjoner blei satt ned i utkastform i Dumbarton Oaks i USA, der talsmenn for Sovjetunionen, USA, Storbritannia og Kina møttes fra august til oktober 1944 i samsvar med vedtaka fra møtene i Moskva og Teheran.

Om faren ved Hurley-politikken

12. juli 1945

Det er blitt stadig tydeligere at politikken til USA overfor Kina, slik den blir satt fram av ambassadør Patrick J. Hurley, skaper ei borgerkrigskrise i Kina. Kuomintang-regjeringa klamrer seg til den reaksjonære politikken sin og har levd på borgerkrig helt siden den blei oppretta for atten år siden. Bare under Sian-hendinga i 1936 og den japanske invasjonen sør for Den store muren i 1937 blei den tvunget til å gi avkall på den landsomfattende borgerkrigen sin for ei stund. Men siden 1939 har den igjen ført borgerkrig i lokal målestokk uten avbrudd. «Slåss mot kommunistene først» er det slagordet Kuomintang-regjeringa bruker for å mobilisere blant sine egne folk, mens den henviser motstand mot Japan til andre plass. Alle de militære disposisjonene den gjør nå, er retta inn på «å vinne tilbake tapt territorium» fra de frigjorte områdene i Kina og på å utslette Kinas Kommunistiske Parti, og ikke på å kjempe mot de japanske angriperne. Denne situasjonen må vi tenke alvorlig gjennom både i kampen for seier i motstandskrigen og i kampen for fredelig oppbygging etter krigen. Tidligere president Roosevelt tok hensyn til dette og derfor avsto han, i tråd med interessene til USA, fra å ta i bruk en politikk med å hjelpe Kuomintang til å foreta væpna angrep på Kinas Kommunistiske Parti. Da Hurley besøkte Yenan som personlig utsending for Roosevelt i november 1944, sa han seg enig i den planen Kinas Kommunistiske Parti hadde for å avskaffe ettparti-diktaturet til Kuomintang og opprette ei demokratisk koalisjonsregjering. Men seinere fikk pipa en annen låt, og han gikk tilbake på det han hadde sagt i Yenan. Denne forandringa blei grelt avslørt i utsagnet hans i Washington den 2. april. Ifølge den selvsamme Hurley ser det ut til at Kuomintang-regjeringa representert ved Chiang Kai-shek i mellomtida er blitt forvandla til Tornerose, og Kinas

Kommunistiske Parti er blitt til hekse. Han sa rett ut at USA bare ville samarbeide med Chiang Kai-shek og ikke med Kinas Kommunistiske Parti. Dette er sjølsagt ikke bare Hurleys personlige syn, men synet til ei hel gruppe mennesker i USA-regjeringa. Det er et galt og farlig syn. På dette avgjørende tidspunktet døde Roosevelt, og Hurley vendte tilbake til USA-ambassaden i Chungking i strålende humør. Faren med den Kina-politikken til USA som Hurley står for, er at den oppmuntrer Kuomintang-regjeringa til å bli enda mer reaksjonær og skjerper borgerkrigs-krisa. Hvis Hurley-politikken fortsetter, kommer USA-regjeringa ugjenkallelig til å falle ned i den djupe, stinkende kloakken med kinesisk reaksjon. Den vil plassere seg sjøl i ei stilling der den gjør flere hundre millioner vekte og våknende kinesere til motstandere, og den vil bli ei hindring for motstandskrigen i dag og for verdensfreden i framtida. Er det ikke klart at dette vil bli det uunngåelige resultatet? En del av folkemeningen i USA er urolig for Kina-politikken Hurley står for med de farene den innebærer og vil ha den endra, for de ser klart at når det gjelder framtida til Kina, er de kreftene som krever frihet, sjølstendighet og enhet uimotståelige og nødt til å bryte fram og fortrenge utenlandsk og føydal undertrykking. Vi kan ennå ikke si om eller når politikken til USA vil bli endra. Men en ting er sikkert. Hvis Hurley-politikken med å hjelpe og støtte de reaksjonære kreftene i Kina og støte fra seg det umåtelig tallrike kinesiske folket fortsetter uendra, kommer det til å legge ei knugende bør på regjeringa og folket i USA og styrte dem ut i endeløse vansker. Dette poenget må bli gjort klart for folket i USA.

Telegram til kamerat William Z. Foster

29. juli 1945

Kamerat William Z. Foster og landsstyret i Amerikas Forente Staters Kommunistiske Parti.

Vi er glade over å få vite at det ekstraordinære landsmøtet i Den kommunistiske politiske forening i USA har vedtatt å forkaste den revisjonistiske, det vil si kapitulasjonistiske linja til Browder,¹ har gjenopprettet en marxistisk ledelse og gitt nytt liv til USAs Kommunistiske Parti. Med dette sender vi våre varme lykkeønskninger til dere ved denne store seieren for arbeiderklassen og den marxistiske rørsle i USA. Hele den revisjonistisk-kapitulasjonistiske politikken til Browder (som er uttrykt til fulle i boka hans, *Teheran*) gjenspeiler egentlig innflytelsen fra reaksjonære amerikanske kapitalistgrupper på arbeiderørsla i USA. Disse gruppene gjør nå sitt ytterste for å utvide innflytelsen sin i Kina også. De støtter den feilaktige politikken til den reaksjonære klikken innafor Kuomintang, en politikk som går mot interessene til nasjonen og folket, og med det stiller de det kinesiske folket overfor alvorlig fare for borgerkrig og setter interessene til de to store landa våre, Kina og USA, i fare. At den amerikanske arbeiderklassen og dens fortropp, USAs Kommunistiske Parti, har seira over den revisjonistisk-kapitulasjonistiske linja til Browder vil uten tvil bidra særlig sterkt til den store saka som opptar det kinesiske folket og det amerikanske folket, nemlig å fortsette krigen mot Japan og bygge en fredelig og demokratisk verden etter krigen.

NOTER

1. Earl Browder var generalsekretær i Amerikas Forente Staters Kommunistiske Parti fra 1930 til 1944. Under den andre verdenskrigen utvikla høyreideene i USAs Kommunistiske Parti, som Browder var hovedtalsmann for, seg til ei anti-marxistisk revisjonistisk-

kapitulasjonistisk linje. Fra og med desember 1943 gikk Browder inn for denne linja i flere taler og artikler, og i april 1944 ga han ut *Teheran* som det høyre-opportunistiske programmet sitt. Han reviderte den grunnleggende leninistiske tesen at imperialismen er monopolistisk, råtnende og dødsdømt kapitalisme. Han benekta det imperialistiske innholdet i USA-kapitalismen og erklærte at USA-kapitalismen «holder ved like noen av kjennetegna ved *ung* kapitalisme» (Browders utheving) og at det fins en «felles interesse» mellom proletariatet og storborgerskapet i USA. Slik talte han for å sikre systemet med monopol-truster og drømte om å redde USA-kapitalismen fra uunngåelige kriser ved hjelp av klasseforsoning. Browder bygde på denne meningsløse vurderinga av USA-kapitalismen og fulgte ei kapitulasjonistisk linje for klassesamarbeid med monopolkapitalen, og i mai 1944 leda han nedlegginga av USAs Kommunistiske Parti, partiet til proletariatet i De Forente Stater, og danna en ikke-partiorganisasjon, Den kommunistiske politiske forening i USA. Helt fra første stund møtte den gale linja til Browder motstand fra mange medlemmer i USAs Kommunistiske Parti, med kamerat William Z. Foster i spissen. Under ledelse av kamerat Foster vedtok Den kommunistiske politiske forening en resolusjon i juni 1945 som fordømte linja til Browder. I juli holdt foreninga et ekstraordinært landsmøte og vedtok å tilintetgjøre denne linja fullstendig og gjenopprette USAs Kommunistiske Parti. Browder blei ekskludert fra partiet i februar 1946 fordi han holdt fast ved standpunktet sitt, som var et svik mot proletariatet, og fordi han åpent støtta den imperialistiske politikken til Truman-administrasjonen og dreiv med fraksjonsvirksomhet mot partiet.

Den siste runden med de japanske inntrengerne

9. august 1945

Det kinesiske folket har med stor glede mottatt meldinga om at Sovjet-regjeringa erklærte krig mot Japan den 8. august. Denne handlinga fra Sovjetunionen kommer til å forkorte krigen mot Japan svært mye. Krigen er alt i sin siste fase, og tida er kommet til å tilføye de japanske angriperne og løpeguttene deres det endelige nederlaget. Under disse forholda må alle de anti-japanske styrkene til det kinesiske folket sette i gang en landsomfattende motoffensiv i nær og effektiv samordning med operasjonene til Sovjetunionen og de andre allierte landa. Den åttende rutearmeen, Den nye fjerde armeen og de andre væpna styrkene til folket må gripe alle muligheter til å sette i gang omfattende angrep mot alle inntrengerne og løpeguttene deres som nekter å overgi seg, tilintetgjøre styrkene deres, erobre våpna og utstyret deres, utvide de frigjorte områdene energisk og innskrenke områdene som er okkupert av fienden. Vi må modig danne væpna arbeidslag som i hundretusener må trenge djupt inn bak linjene til fienden i de okkuperte områdene, organisere folket til å ødelegge sambandslinjene til fienden og slåss i samordning med de regulære hærstyrkene. Vi må modig vekke de titalls millionene av folket i de okkuperte områdene og straks organisere undergrunnsstyrker for å forberede væpna oppstander og utslette fienden i samordning med troppene som angriper utenfra. Samtidig må vi ikke forsømme å styrke de frigjorte områdene. Blant de hundre millionene mennesker som bor der, og blant folket i alle andre områder ettersom de blir frigjort, må vi overalt sette nedskjæringa av forpaktningavgiftene og lånerentene ut i livet i vinter og til våren, øke produksjonen, bygge opp den politiske makta og de væpna styrkene til folket, forsterke militsarbeidet, styrke disiplinen i hæren, stadig utvikle enhetsfronten til alle deler av folket og være på vakt mot sløsing med arbeidskraft og

materielle ressurser. Meninga med alt dette er å gi hæren vår større slagkraft i offensiven mot fienden. Folket i hele landet må være på vakt for å forhindre faren for borgerkrig og anstrenge seg for å få i stand opprettelsen av ei demokratisk koalisjonsregjering. En ny fase i den nasjonale frigjøringskrigen til Kina er innleda, og folket i hele landet må styrke enheten og kjempe for endelig seier.

I dette heftet finner du et utvalg artikler av formann Mao Tsetung om den internasjonale situasjonen under 2. verdenskrig. Artiklene er skrevet i tida fra august 1939 og fram til august 1945. De blei til mens de begivenhetene de handler om skjedde.

Du kan lese hva Mao Tsetung skreiv om ikke-angrepspakten mellom Sovjet og Tyskland, ei uke etter at den blei underskrevet i august 1939. Du får se hvordan Mao analyserte spørsmålet om rettferdig og urettferdig krig umiddelbart etter at Tyskland rykka inn i Polen i september 1939. Du kan lese det direktivet Mao sendte ut straks Hitlertruppene overfalt det sosialistiske Sovjet i juni 1941. Du får et innblikk i den enorme betydninga det seierrike slaget ved Stalingrad hadde for folka som sloss mot fascismen. I tillegg kan du lese om hvordan Mao stilte seg til kampen mellom marxisme og revisjonisme i den internasjonale kommunistbevegelsen, særlig i USA, ved slutten av krigen.

Vil du få skikkelig forståelse av hvordan den 2. verdenskrigen starta og utvikla seg, kommer du ikke utenom disse artiklene.

ISBN 82-7094-161-1

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs parthistorie (www.akp.no) 2016

Pris kr. 6,-